

Ročník 2005

SBÍRKA ZÁKONŮ

ČESKÁ REPUBLIKA

Částka 27

Rozeslána dne 2. března 2005

Cena Kč 27,50

O B S A H:

92. Vyhláška, kterou se mění vyhláška Českého úřadu zeměměřického a katastrálního č. 31/1995 Sb., kterou se provádí zákon č. 200/1994 Sb., o zeměměřictví a o změně a doplnění některých zákonů souvisejících s jeho zavedením, ve znění pozdějších předpisů
93. Nález Ústavního soudu ze dne 11. ledna 2005 ve věci návrhu na zrušení části ustanovení § 131 odst. 1 věty první a ustanovení § 226 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů
-

92

VYHLÁŠKA

ze dne 21. února 2005,

kterou se mění vyhláška Českého úřadu zeměměřického a katastrálního č. 31/1995 Sb.,
kterou se provádí zákon č. 200/1994 Sb., o zeměměřictví a o změně a doplnění některých
zákonů souvisejících s jeho zavedením, ve znění pozdějších předpisů

Český úřad zeměměřický a katastrální stanoví podle § 20 odst. 1 zákona č. 200/1994 Sb., o zeměměřictví a o změně a doplnění některých zákonů souvisejících s jeho zavedením, ve znění zákona č. 186/2001 Sb. a zákona č. 319/2004 Sb.:

Čl. I

Vyhláška č. 31/1995 Sb., kterou se provádí zákon č. 200/1994 Sb., o zeměměřictví a o změně a doplnění některých zákonů souvisejících s jeho zavedením, ve znění vyhlášky č. 212/1995 Sb. a vyhlášky č. 365/2001 Sb., se mění takto:

1. V § 1 odst. 1 se za slova „tematických státních mapových děl,“ vkládají slova „předmět a obsah správy základní báze geografických dat České republiky (ZABAGED) (dále jen „databáze“),“.

2. V § 6 odstavec 1 včetně poznámek pod čarou č. 14a a 14b zní:

„(1) Údaje o bodech poskytuje správce značky nebo katastrální pracoviště katastrálního úřadu

a) bezúplatně nahlédnutím do dokumentovaných operátů bodových polí za přítomnosti zaměstnance orgánu zeměměřictví a katastru, v prostorech a v době k tomu určených; při tomto nahlížení umožní orgán zeměměřictví a katastru pořídí si opis údajů o bodech způsobem, který nepoškodí poskytnutý podklad, nebo

b) za úplatu podle zvláštního právního předpisu^{14a)} v písemné, číselné nebo v grafické formě nebo na nosičích dat, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak^{14b)}; údaje o jednotlivých bodech se poskytují na počkání a hromadné výstupy údajů o bodech do jednoho týdne.

^{14a)} Příloha č. 1 vyhlášky č. 162/2001 Sb., o poskytování údajů z katastru nemovitostí České republiky, ve znění vyhlášky č. 345/2004 Sb.

Zákon č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů.

^{14b)} § 20 odst. 2 zákona č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech a o změně zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů.

§ 39 odst. 5 zákona č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění zákona č. 315/2001 Sb.

§ 1 odst. 2 vyhlášky č. 545/2002 Sb., o postupu při provádění pozemkových úprav a náležitostech návrhu pozemkových úprav.“

3. V § 6 se za odstavec 1 vkládá nový odstavec 2, který zní:

„(2) Údaje o bodech základních bodových polí a zhušťovacích bodech uveřejňuje Český úřad zeměměřický a katastrální (dále jen „Úřad“) na svých webových stránkách. Tyto údaje lze prostřednictvím internetu získat bezúplatně.“

Dosavadní odstavce 2 až 8 se označují jako odstavce 3 až 9.

4. V § 6 se odstavec 8 včetně poznámky pod čarou č. 17 zrušuje.

Odstavec 9 se označuje jako odstavec 8.

5. V názvu oddílu druhého se za slovy „MAPOVÝCH DĚL“ vkládá slovo „DATABÁZE“.

6. V § 8 odst. 1 se písmeno b) včetně poznámky pod čarou č. 23 zrušuje.

Dosavadní písmeno c) se označuje jako písmeno b).

7. V § 8 odst. 1 písm. b) se slova „Českým úřadem zeměměřickým a katastrálním (dále jen „Úřad“),“ nahrazují slovem „Úřadem“.

8. § 9 včetně nadpisu zní:

„§ 9

Obsah správy státních mapových děl

(1) Obsahem správy je

- a) tvorba, obnova, vydávání a poskytování státních mapových děl,
- b) vedení dokumentačních fondů a datových souborů digitální formy základních státních mapových děl.

(2) Tvorba a obnova základních státních mapových děl vychází z aktuálního stavu databáze jako výchozího datového geografického standardu a ze standardizovaného geografického názvosloví podle § 11 odst. 6.

(3) Státní mapová díla se poskytují v analogové formě (tiskové výstupy) nebo jako rastrové a vektorové soubory v obsahové úrovni odpovídající měřítku příslušného státního mapového díla.

(4) Z dokumentačních fondů tvorby státních mapových děl poskytuje Zeměměřický úřad pravouhlé rovinné souřadnice rohů vnitřních rámců mapových listů v geodetickém referenčním systému.“.

9. Poznámka pod čarou č. 27 zní:

„²⁷⁾ Zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon).“.

10. V § 10 odst. 1 písmeno b) zní:

„b) v rastrové nebo vektorové formě, je-li příslušné státní mapové dílo vytvořeno na podkladě databáze.“.

11. V § 10 odstavec 3 zní:

„(3) Každá rozmnoženina kartografického díla, vytvořeného s užitím státního mapového díla nebo jeho části, musí obsahovat upozornění na autorská práva ke státnímu mapovému dílu podle zvláštního zákona²⁷⁾ ve formě ochranné doložky „Mapový podklad ©“ s uvedením vydavatele státního mapového díla a roku prvního vydání.“.

12. Za § 10 se vkládají nové § 10a až 10c, které včetně nadpisů znějí:

„§ 10a

Předmět správy databáze

Předmětem správy databáze jsou data o geografických objektech vedená v elektronické podobě, jejichž prostorovou složku tvoří data vektorová a popisnou složku údaje o attributech geografických objektů. Seznam geografických objektů a jejich atributů vedených v databázi současně s kategorizací těchto objektů a strukturou databáze obsahuje příloha (bod 8).

§ 10b

Obsah správy databáze

Obsahem správy databáze je

- a) tvorba databáze digitalizací a následným počítačovým zpracováním obsahu Základní mapy České republiky 1 : 10 000 a doplňováním dalších všeobecně užitných objektů, které výchozí mapový podklad neobsahuje,
- b) aktualizace prostorové složky databáze prováděná
  1. periodicky pro plný obsah databáze v cyklu nejdéle 6 let na celém území České republiky, a to na podkladě ortofotomap a s následným topografickým došetřením změn v terénu,
  2. průběžným záznamem podstatných změn geometricky významných objektů databáze,
- c) aktualizace popisné složky databáze prováděná

1. periodicky současně s periodickou aktualizací prostorové složky a
2. průběžnou aktualizací atributů přebíráním dat od správních úřadů,
- d) zdokonalování databáze za účelem zpřesnění údajů o poloze některých geografických objektů,
- e) rozvoj komunikace systému veřejné správy sloužící pro vedení databáze,
- f) dokumentace podkladů pro vedení databáze a uchování jejího obsahu v časové řadě.

§ 10c

Formy poskytování, podmínky užití a rozšiřování dat databáze

(1) Data databáze poskytuje k užití Zeměměřický úřad jako

- a) vektorové soubory polohopisu nebo výškopisu (ve formě digitálního modelu reliéfu) území České republiky v běžně užívaných a rozšířených počítačových formátech,
- b) textové soubory ve výměnném formátu, který obsahuje kromě prostorových souřadnic i popisné údaje, tj. kódy a názvy objektů a hodnoty atributů. Strukturu výměnného formátu uveřejňuje Zeměměřický úřad ve Zpravodaji Českého úřadu zeměměřického a katastrálního.

(2) Podmínkou užití a rozšiřování dat databáze je smlouva uzavřená mezi uživatelem a Zeměměřickým úřadem, která stanoví, že data databáze bude uživatel užívat pro vlastní potřebu včetně jejich zveřejnění na intranetu (bez možnosti data rozšiřovat), nebo k jakým jiným účelům budou použita s možností rozšiřovat data samostatně, společně s tematickou nadstavbou k vydání kartografického, popřípadě jiného díla.

(3) Při užití dat databáze ke komerčním účelům se uživatel ve smlouvě zaváže uvést na produktu ochrannou známku „Geografický podklad – ZABAGED® Zeměměřický úřad“.

13. V § 11 odst. 6 se za slova „mapových dílech“ vkládají slova „a v elektronicky vedeném standardizovaném geografickém názvosloví v rozsahu geografických jmen, která obsahuje Základní mapa České republiky 1 : 10 000.“.

14. Za § 12 se vkládá nový § 12a, který včetně nadpisu a poznámky pod čarou č. 31a zní:

„§ 12a

Náležitosti dokumentace výsledků zeměměřických činností využívaných pro správu a vedení státních mapových děl získaných technologií globálního polohového systému

(1) Náležitostmi dokumentace bodů podrobného

polohového bodového pole zaměřených technologií globálního polohového systému (dále jen „GPS“) jsou

- a) technická zpráva, jejíž nedílnou součástí je protokol určení bodů podrobného polohového bodového pole technologií GPS včetně příloh,
- b) geodetické údaje o bodech podrobného polohového bodového pole^{31a)}.

(2) Náležitostmi dokumentace podrobných bodů je záznam podrobného měření změn⁹⁾, jehož nedílnou součástí je protokol určení podrobných bodů technologií GPS včetně příloh. Vzor protokolu určení bodů podrobného polohového bodového pole technologií GPS a vzor protokolu určení podrobných bodů technologií GPS je uveřejněn na webových stránkách Úřadu.

(3) Technické požadavky na zaměření a výpočty bodů určených technologií GPS jsou uvedeny v příloze (bod 9).

---

^{31a)} § 11 vyhlášky č. 190/1996 Sb.“.

15. § 19 včetně nadpisu se zrušuje.

16. V bodu 6 přílohy se zrušuje text vysvětlivky označené hvězdičkou a odkaz „*“ se nahrazuje číslicí „9“.

17. V příloze se doplňují body 8 a 9, které včetně nadpisů znějí:

„8. Seznam geografických objektů a jejich atributů vedených v databázi (struktura databáze)

1. Sídlní, hospodářské a kulturní objekty,
2. Komunikace,
3. Rozvodné sítě a produktovody,
4. Vodstvo,
5. Územní jednotky včetně chráněných území,
6. Vegetace a povrch,
7. Terénní reliéf,
8. Geodetické body.

1. SÍDELNÍ, HOSPODÁŘSKÉ A KULTURNÍ OBJEKTY

Pořadové číslo typu objektu	Kód objektu	Typ objektu v katalogu objektů	Geometrické určení objektu	Název tabulky atributů	Jméno atributu	Počet značek	Hodnota atributu	Význam atributu	Vysvětlivky
1.01	AL020	Intravilán	středový bod plochy a/nebo hranice plochy	INTRAV	NAMOB	20	(NUL)	Jméno	(NUL) znamená, že hodnota atributu může být prázdná
1.02	AL015	Budova jednotlivá nebo blok budov	obvodová linie nebo bod	BUDO	NAMBU BFC	20 3	(NUL) (NUL)	jméno budovy budova blíže nespecifikovaná škola nemocnice klášter zemědělský podnik hvězdárna hangár, sklad elektrárna (malá vodní) přečerpávací stanice rozvodna, transformovna kulturní objekt ostatní ubytovací a pohostinské zařízení kostel kaple průmyslový podnik hájovna meteorologická stanice správní a soudní budova poštovní úřad čerpací stanice pohonných hmot vodojem zemní škola+poštovní úřad+správní a soudní budova škola+poštovní úřad poštovní úřad+správní a soudní budova škola+správní a soudní budova	
1.03	AL018	Věžovitá nástavba na budově, věžovitá stavba ostatní	bod	NASTAV	BFC	3	(NUL)	věž blíže nespecifikovaná 090 věžovitá nástavba na budově	

Pořadové číslo typu objektu	Kód objektu	Typ objektu v katalogu objektů	Geometrické určení objektu	Název tabulky atributů	Jméno atributu	Počet značek	Hodnota atributu	Význam atributu	Vysvětlivky
							091 092	rozhledna vysílač	
1.04	AA010	Ústí šachty, štoly	bod	SACHTA	NAMSA	20	(NUL)	jméno šachty, štoly	
					EXS	3	(NUL)	šachta, štola v provozu	
					TXT	10	(NUL)	šachta, štola mimo provoz druh těženého materiálu	
1.05	AA040	Těžní věž	bod	TEVEZ	EXS	3	(NUL)	těžní věž v provozu	
					TXT	10	(NUL)	těžní věž mimo provoz druh těženého materiálu	
1.06	AA011	Povrchová těžba, lom, jáma	středový bod plochy a/nebo hranice plochy	POVRCH	NAMPT	20	(NUL)	jméno	
					TXT	10	(NUL)	druh těženého materiálu	
1.07	AC030	Usazovací nádrž, odkaliště	středový bod plochy a/nebo hranice plochy	USNA	TXT	1	N	usazovací nádrž	
							O	odkaliště	
1.08	AM040	Halda, odval	středový bod plochy a/nebo hranice plochy	HALO					
1.09	AL019	Kůlna, skleník, fóliovník	obvodová linie	KULNA	TXT	1	K	kůlna	
							S	skleník, fóliovník	
1.10	AF010	Tovární komín	bod	TOVKO					
1.11	AF020	Dopravníkový pás	lomená čára	DOPAS					
1.12	AF030	Chladicí věž	obvodová linie	CHLVEZ					
1.13	AM070	Válcová nádrž, zásobník	obvodová linie nebo bod	VALNAD					
1.14	AM020	Silo	obvodová linie nebo bod	SILO					
1.15	AM080	Vodojem věžový	bod	VOVEZ					
1.16	AB000	Skládka	středový bod plochy a/nebo hranice plochy	SKLAD	EXS	3	(NUL)	skládka v provozu	
					TXT	1	027 O M	skládka mimo provoz skládka odpadu skládka materiálu	
1.17	AJ050	Větrný mlýn	bod	VEMLYN					
1.18	AJ051	Větrný motor	bod	VEMOT					
1.19	AL200	Rozvalina, zřícenina	obvodová linie	ROZVA	NAMZR	20	(NUL)	jméno rozvaliny, zříceniny	

Pořadové číslo typu objektu	Kód objektu	Typ objektu v katalogu objektů	Geometrické určení objektu	Název tabulky atributů	Jméno atributu	Počet značek	Hodnota atributu	Význam atributu	Vysvětlivky
1.20	AL130	Mohyla, pomník, náhrobek	obvodová linie nebo bod	MOPON					
1.21	AL090	Kříž, sloup kulturního významu	bod	KRISLO					
1.22	AH010	Hradba, val, bašta, opevnění	lomená čára	HRAVAL					
1.23	AL260	Zed'	lomená čára	ZED					
1.24	AL030	Hřbitov	středový bod plochy a/nebo hranice plochy	HRBI					
1.25	AK150	Lyžařský můstek	lomená čára	LYMUS					
1.26	AA000	Hranice dobývacího prostoru	lomená čára	DOBP	NAMKO	7	wxyyyyz	kód dobývacího prostoru	1
1.27	AL000	Areál účelové zástavby	středový bod plochy a/nebo hranice plochy	ZAST	NAMAR	20	(NUL)	jméno areálu	
					TXT	2	PP ZP AN ZO HR ST DO KO CA TA SN LK VS SR ZS CH GA RZ HZ KL KS KU NE LZ SO CV UP VD	průmyslový podnik zemědělský podnik archeologické naleziště zoo, safari hřiště stadion dostihové závodiště koupaliště camping tábořiště skanzen letní kino nebo divadlo výstaviště střelnice železniční stanice chatová kolonie skupinové garáže rekreační zástavba areál zámku nebo hradu klášter kostel ostatní kulturní objekt nemocnice ostatní léčebné zařízení škola čistírna odpadních vod úpravna vody vodojem zemní	

Pořadové číslo typu objektu	Kód objektu	Typ objektu v katalogu objektů	Geometrické určení objektu	Název tabulky atributů	Jméno atributu	Počet značek	Hodnota atributu	Význam atributu	Vysvětlivky
							SK SL HA CS PR AB VY MS OB NM	skupinové skleníky sklad, hangár hájovna čerpací stanice pohon. hmot přístav autobusové nádraží vysílač meteorologická stanice hvězdárna náměstí	
1.28	EX010	Doplňková linie	lomená čára	DOPLI					
1.29	EX011	Obvod vnitrobloku	obvodová linie	VNITRO					
1.30	EX001	Rám	obvodová linie	RAM				rám mapového listu	

2. KOMUNIKACE

Pořadové číslo typu objektu	Kód objektu	Typ objektu v katalogu objektů	Geometrické určení objektu	Název tabulky atributů	Jméno atributu	Počet značek	Hodnota atributu	Význam atributu	Vysvětlivky
2.01	AP001	Silnice, dálnice	lomená čára - osa silnice	SILDA	NAMS	6	Dx, Dxx Rx(y), Rxx(y) x(y), xx(y) xxx(y) xxxx(y), xxxxx(y) (NUL) (NUL) 005	označení dálnice označení rychlostní komunikace označení silnice 1. třídy označení silnice 2. třídy označení silnice 3. třídy neevidovaná silnice silnice, dálnice v provozu silnice, dálnice ve výstavbě	2
2.02	AP002	Ulice	lomená čára - osa ulice	ULI	NAMUL	20	(NUL)	jméno ulice	
					EXS	3	(NUL) 025	ulice sjízdná ulice nesjízdná	
2.03	AP010	Cesta	lomená čára - osa cesty	CES	EXS	3	(NUL) 025 099	cesta udržovaná cesta neudržovaná cesta vyjádřená dvoučáře	
2.04	AP003	Pěšina	lomená čára - osa pěšiny	PES					
2.05	AP020	Křižovatka mimoúrovňová	bod	KRIMI	NAMUB	10	viz objekt 2.07	kód uzlového bodu	

Pořadové číslo typu objektu	Kód objektu	Typ objektu v katalogu objektů	Geometrické určení objektu	Název tabulky atributů	Jméno atributu	Počet značek	Hodnota atributu	Význam atributu	Vysvětlivky
					NAME	4	xxxx	označení výjezdu z dálnice (EXIT)	3
					NAMS 1	6	viz objekt 2.01	označení silnice 1	
					NAMS 2	6	viz objekt 2.01	označení silnice 2	
					NAMS 3	6	(NUL), viz objekt 2.01	označení silnice 3	
					NAMS 4	6	(NUL), viz objekt 2.01	označení silnice 4	
					NAMS 5	6	(NUL), viz objekt 2.01	označení silnice 5	
2.06	AQ062	Křižovatka úrovnňová	bod	KRIUR	NAMUB	10	viz objekt 2.07	kód uzlového bodu	
					NAMS 1	6	viz objekt 2.01	označení silnice 1	
					NAMS 2	6	viz objekt 2.01	označení silnice 2	
					NAMS 3	6	(NUL), viz objekt 2.01	označení silnice 3	
					NAMS 4	6	(NUL), viz objekt 2.01	označení silnice 4	
					NAMS 5	6	(NUL), viz objekt 2.01	označení silnice 5	
2.07	AP004	Uzlový bod silniční sítě	bod	UBOD	NAMUB	10	xxxxAy až xxxxAyy y xxxxBy až xxxxByyy	kód uzlového bodu	4
					NAMS	6	viz objekt 2.01	označení silnice	
2.08	AQ040	Most	lomená čára nebo bod	MOST	NAMS	6	viz objekt 2.01 (NUL)	označení silnice, dálnice, která probíhá po mostě	
					NAMO	4	x až xxx(y) (NUL)	číslo stavebního objektu na silnici, dálnici	5
					NAMZ	6	viz objekt 2.17 (NUL)	označení traťového a definičního úseku železnice	
2.09	AQ043	Lávka	lomená čára nebo bod	LAV					
2.10	AQ041	Podjezd	lomená čára nebo bod	POD	NAMS	6	viz objekt 2.01	označení silnice, dálnice	

Pořadové číslo typu objektu	Kód objektu	Typ objektu v katalogu objektů	Geometrické určení objektu	Název tabulky atributů	Jméno atributu	Počet značek	Hodnota atributu	Význam atributu	Vysvětlivky
					NAMO1	4	viz objekt 2.08	číslo stavebního objektu na silnici, dálnici	
2.11	AQ042	Železniční přejezd	bod	ZEPR	NAMS	6	(NUL), viz objekt 2.01	označení silnice	
					NAMO	4	(NUL), viz objekt 2.08	číslo stavebního objektu	
					NAMZ	6	(NUL), viz objekt 2.17	označení traťového a definičního úseku železnice	
					EXS	3	048 049	zabezpečený železniční přejezd nezabezpečený železniční přejezd	
2.12	AQ065	Propustek	lomená čára nebo bod	PROP					
2.13	AQ080	Přívoz	lomená čára	PRIV	NAMS	6	(NUL), viz objekt 2.01	označení silnice	
					NAMO	4	(NUL), viz objekt 2.08	číslo stavebního objektu	
					NAMV	20	(NUL)	jméno vodního toku nebo vodní nádrže	
2.14	AQ130	Tunel	lomená čára	TUN	NAMS	6	(NUL), viz objekt 2.01	označení silnice, dálnice	
					NAMO	4	(NUL), viz objekt 2.08	číslo stavebního objektu na silnici, dálnici	
					NAMZ	6	(NUL), viz objekt 2.17	označení traťového a definičního úseku železnice	
2.15	AQ135	Parkoviště, odpočívka	středový bod plochy a/nebo hranice plochy	PARKO					
2.16	FA002	Hraniční přechod	bod	HRPR	NAMHP	20	(NUL)	jméno hraničního přechodu	
					TXT	1	S Z P V	silniční hraniční přechod železniční hraniční přechod pěší hraniční přechod vodní hraniční přechod	
					NAMS	6	(NUL), viz objekt 2.01	označení silnice, dálnice	

Pořadové číslo typu objektu	Kód objektu	Typ objektu v katalogu objektů	Geometrické určení objektu	Název tabulky atributů	Jméno atributu	Počet značek	Hodnota atributu	Význam atributu	Vysvětlivky
					NAMZ	6	(NUL), viz objekt 2.17	označení traťového a definičního úseku železnice	
					NAMVT	20	(NUL)	jméno vodního toku	
2.17	AN010	Železniční trať	lomená čára - osa trati	ZEUZ	NAMZ	6	(NUL), xxxxyy	označení traťového a definičního úseku železnice	6
					RRC	3	(NUL)	rozchod kolejí normální	
							004	rozchod kolejí úzkorozchodný	
					RRA	3	001 (NUL)	elektrizovaná trať	
					EXS	3	(NUL)	neelektrizovaná trať	
							005	provozovaná trať	
							059	trať ve stavbě	
					USR	3	005 (NUL)	neprovozovaná trať státní železnice	
							006	soukromá železnice	
							(NUL)	neurčeno	
					LTN	2	xx	počet kolejí	7
2.18	AN050	Železniční vlečka	lomená čára - osa vlečky	VLE	NAMZ	6	(NUL), xxxxyy	označení traťového a definičního	6
								úseku vlečky	
					RRC	3	(NUL)	rozchod kolejí normální	
							004	rozchod kolejí úzkorozchodný	
					RRA	3	001 (NUL)	elektrizovaná vlečka	
								neelektrizovaná vlečka	
					LTN	2	xx	počet kolejí	7
2.19	AN060	Kolejiště	středový bod plochy a/nebo hranice plochy	KOL					
2.20	AQ126	Železniční zastávka	bod	ZEZA	NAMZA	20	(NUL)	jméno zastávky	
2.21		zrušeno							
2.22	AQ010	Lanová dráha, lyžařský vlek	lomená čára - osa dráhy	LANO	TXT	1	V	visutá lanová dráha	
							L	lyžařský vlek	
							P	pozemní lanová dráha	
2.23	AQ020	Stožár lanové dráhy	bod	STOLAD					
2.24	AN011	Tramvajová dráha	lomená čára - osa dráhy	PODRA					
2.25	GB005	Letiště	středový bod plochy a/nebo hranice plochy	LET	NAML	20	(NUL)	jméno letiště	
					NAMLK	4		kód letiště	
					TXT	1	C	civilní letiště	

Pořadové číslo typu objektu	Kód objektu	Typ objektu v katalogu objektů	Geometrické určení objektu	Název tabulky atributů	Jméno atributu	Počet značek	Hodnota atributu	Význam atributu	Vysvětlivky
							V S	vojenské letiště smíšené letiště	
2.26	GB055	Obvod letištní dráhy	obvodová linie	OBLEDR					
2.27	GB054	Osa letištní dráhy	lomená čára - osa dráhy	LEDR	NAMLK	4		kód letiště	
					NAMLD	4		kód letištní dráhy	
					VAL1	4		délka dráhy [m]	
					VAL2	3		šířka dráhy [m]	
2.28	AN012	Metro	lomená čára - osa trati	METRO	LOC	1	P	podzemní úsek metra	
							N	nadzemní úsek metra	

3. ROZVODNÉ SÍTĚ A PRODUKTOVODY

Pořadové číslo typu objektu	Kód objektu	Typ objektu v katalogu objektů	Geometrické určení objektu	Název tabulky atributů	Jméno atributu	Počet značek	Hodnota atributu	Význam atributu	Vysvětlivky
3.01	AD010	Elektrárna	středový bod plochy a/nebo hranice plochy	ELEK	NAMEL	20	(NUL)	jméno elektrárny	
					PPC	3	007 001 002 005	tepelná elektrárna vodní elektrárna jaderná elektrárna větrná elektrárna	
3.02	AD030	Rozvodna, transformovna	středový bod plochy a/nebo hranice plochy	ROZT	NAMRT	20	(NUL)	označení rozvodny, transformovny	
					VAL1	3		napětí [kV]	
					VAL2	3	(NUL)	napětí [kV]	
					VAL3	3	(NUL)	napětí [kV]	
					VAL4	3	(NUL)	napětí [kV]	
3.03	AT030	Elektrické vedení	lomená čára	ELVED	NAMEN	20	(NUL)	označení vedení	
					VAL	3		nejvyšší napětí [kV]	
3.04	AT040	Stožár elektrického vedení	bod	STOVED					
3.05	AQ113	Dálkový produktovod, dálkové potrubí	lomená čára	PROPO	NAMPRO	20	(NUL)	označení produktovodu, potrubí	
					TXT	10	(NUL)	druh přepravovaného materiálu	
3.06	AQ116	Přečerpávací stanice produktovodu	středový bod plochy a/nebo hranice plochy	PRESTA	NAMPS	20	(NUL)	označení přečerpávací stanice	

4. VODSTVO

Pořadové číslo typu objektu	Kód objektu	Typ objektu v katalogu objektů	Geometrické určení objektu	Název tabulky atributů	Jméno atributu	Počet značek	Hodnota atributu	Význam atributu	Vysvětlivky
4.01	BH170	Zdroj podzemních vod	bod	PODVO	NAMVPR TXT	9 2	(NUL), xxxxxyyy y PS ZK VR	označení pramene nebo vrtu pramen lázeňské zřídlo, kašna studna-vrt	8
4.02	BH140	Vodní tok	lomená čára - osa toku	VOTOK	NAMVT NAMVTK NAMRO HYC LOC	20 12 10 3 3	(NUL) (NUL), xxxxxyyy yyyy viz objekt 4.03 006 (NUL) 004 (NUL)	jméno vodního toku označení úseku vodního toku kód povodí 4. řádu, kde se tok nachází občasný stálý podzemní povrchový	9
4.03	BH142	Rozvodnice	lomená čára	ROZVO	NAMRO1 NAMRO2	10 10	xxxxxxx x xxxxxxx x	kód 1. přílehlého povodí 4. řádu kód 2. přílehlého povodí 4. řádu	1 0
4.04	BB005	Přístaviště	bod	PRIST	NAMPRI NAMVT	20 20	(NUL) (NUL)	jméno přístaviště jméno vodního toku nebo vodní nádrže	
4.05	BH070	Brod	lomená čára	BROD	NAMS NAMO NAMVT	6 4 20	(NUL), viz objekt 2.01 (NUL), viz objekt 2.08 (NUL)	označení silnice číslo stavebního objektu na silnici jméno vodního toku	
4.06	BH180	Vodopád	lomená čára nebo bod	VODOP	NAMVO NAMVT	20 20	(NUL) (NUL)	jméno vodopádu jméno vodního toku	
4.07	BI020	Přehradní hráz, jez	lomená čára - osa hráze nebo jezu	PHJEZ	NAMPH NAMVT TXT	20 20 1	(NUL) (NUL) P J	jméno hráze, jezu jméno vodního toku přehradní hráz jez	
4.08	BI030	Plavební komora	lomená čára - osa komory	ZDYMA	NAMPLK NAMVT	20 20	(NUL) (NUL)	označení plavební komory jméno vodního toku	
4.09	BH010	Akvadukt, shybka	lomená čára nebo bod	AKVA	NAMAK TXT	20 1	(NUL) A S	jméno akvaduktu akvadukt shybka	
4.10	BH080	Vodní plocha	středový bod plochy a/nebo hranice plochy	VOPL	NAMVP	20	(NUL)	jméno vodní plochy	

Pořadové číslo typu objektu	Kód objektu	Typ objektu v katalogu objektů	Geometrické určení objektu	Název tabulky atributů	Jméno atributu	Počet značek	Hodnota atributu	Význam atributu	Vysvětlivky
4.11	BH000	Břehová čára	obvodová linie vod. toku nebo vodní plochy	BREH					
4.12	BH095	Bažina, močál	obvodová linie bažiny nebo močálu	BAMO					

5. ÚZEMNÍ JEDNOTKY VČETNĚ CHRÁNĚNÝCH ÚZEMÍ

Pořadové číslo typu objektu	Kód objektu	Typ objektu v katalogu objektů	Geometrické určení objektu	Název tabulky atributů	Jméno atributu	Počet značek	Hodnota atributu	Význam atributu	Vysvětlivky
5.01	FA000	Hranice správní jednotky a katastrálního území	lomená čára	ADMI	NAMEN1	10	xxxxzzzzzz	kód 1. přilehlé územní jednotky dle CZ-NUTS	11
					NAMEN2	10	(NUL)	kód 2. přilehlé územní jednotky dle CZ-NUTS	
					NAMSU1	6	yyyyyy	kód 1. přilehlého katastrálního území dle Informačního systému katastru nemovitostí	
					NAMSU2	6	(NUL)	kód 2. přilehlého katastrálního území dle Informačního systému katastru nemovitostí	
5.02	EA000	Hranice chráněného území	obvodová linie	CHRUZ	NAMCH1	20		jméno 1. chráněného území	12
					NAMCH2	20	(NUL)	jméno 2. chráněného území	
					NAMUV	20	(NUL)	jméno nejbližšího vnějšího chráněného území	
					KODCH1	10	mnnnxxxx	kód 1. chráněného území	
					KODCH2	10	(NUL)	kód 2. chráněného území	
					KODUV	10	(NUL)	kód nejbližšího vnějšího chráněného území	

6. VEGETACE A POVRCH

Pořadové číslo typu objektu	Kód objektu	Typ objektu v katalogu objektů	Geometrické určení objektu	Název tabulky atributů	Jméno atributu	Počet značek	Hodnota atributu	Význam atributu	Vysvětlivky
6.01	EX100	Hranice užívání půdy	lomená čára - hranice ploch	HUVR10					
6.02	EA010	Orná půda a ostatní dále nespécifikované plochy	středový bod plochy a/nebo hranice plochy	OROS					
6.03	EA055	Chmelnice	středový bod plochy a/nebo hranice plochy	CHMEL					
6.04	EA040	Ovocný sad, zahrada	středový bod plochy a/nebo hranice plochy	OVOS					
6.05	EA050	Vinice	středový bod plochy a/nebo hranice plochy	VIN					
6.06	EB010	Trvalý travní porost	středový bod plochy a/nebo hranice plochy	LOPAS					
6.07	EC015	Lesní půda se stromy	středový bod plochy a/nebo hranice plochy	LES					
6.08	EB020	Lesní půda s křovinatým porostem	středový bod plochy a/nebo hranice plochy	LEKRO					
6.09	EB021	Lesní půda s kosodřevinou	středový bod plochy a/nebo hranice plochy	LEKOS					
6.10	EA060	Okrasná zahrada, park	středový bod plochy a/nebo hranice plochy	OZPA					
6.11	EC030	Osamělý strom, osamělý lesík	bod	OSLE	TXT	1	S	osamělý strom	
							L	osamělý lesík	
6.12	EC035	Liniová vegetace	lomená čára	LINVE	TXT	1	S	stromořadí	
							Z	živý plot	
6.13	EC040	Lesní průsek	lomená čára - osa l. pr.	LEPRUS					
6.14	EB030	Rašeliniště	obvodová linie nebo bod	RASEL					

7. TERÉNNÍ RELIÉF

Pořadové číslo typu objektu	Kód objektu	Typ objektu v katalogu objektů	Geometrické určení objektu	Název tabulky atributů	Jméno atributu	Počet značek	Hodnota atributu	Význam atributu	Vysvětlivky
7.01	DB000	Hranice geomorfologické jednotky	lomená čára	GEOMF	NAMGF1	10	xxYxYxx yxx	kód 1. přilehlé geomorfologické jednotky	3

Pořadové číslo typu objektu	Kód objektu	Typ objektu v katalogu objektů	Geometrické určení objektu	Název tabulky atributů	Jméno atributu	Počet značek	Hodnota atributu	Význam atributu	Vysvětlivky
					NAMGF2	10	xxYxYxx yxx	kód 2. přilehlé geomorfologické jednotky	
7.02	CA010	Vrstevnice základní	lomená čára	VRSTEV	VAL	6		výška vrstevnice [m]	
					TXT	1	(NUL) P	vrstevnice pomocná	
7.03	CA011	Vrstevnice zdůrazněná	lomená čára	VRSTEV	VAL	6		výška vrstevnice [m]	
					TXT	1	(NUL) P	vrstevnice pomocná	
7.04	CA012	Vrstevnice doplňková	lomená čára	VRSTEV	VAL	6		výška vrstevnice [m]	
					TXT	1	(NUL)		
7.05	CA030	Kótovaný bod	bod	KOTA	VAL	6		výška bodu [m] na 1 desetinné místo	
7.06	DB160	Skalní útvary	obvodová linie útvaru	SKALY					
7.07	DB060	Rokle, výmol	lomená čára	ROVY					
7.08	DB210	Sesuv půdy, suť	obvodová linie	SESUV					
7.09	DB030	Vstup do jeskyně	bod	JESK	NAMJ	20	(NUL)	jméno jeskyně	
7.10	DB161	Osamělý balvan, skála, skalní suk	bod	OSBAL					
7.11	DB162	Skupina balvanů	lomená čára nebo	SKUBAL					
7.12	DB090	Stupeň, sráz	lomená čára	STUPE					
7.13	DB080	Pata terénního útvaru	lomená čára	PATA					

8. GEODETICKÉ BODY

Pořadové číslo typu objektu	Kód objektu	Typ objektu v katalogu objektů	Geometrické určení objektu	Název tabulky atributů	Jméno atributu	Počet značek	Hodnota atributu	Význam atributu	Vysvětlivky
8.01	ZB060	Bod polohového bodového pole	text	POLOH	NAMPOL	12		označení bodu polohového bodového pole	
					VALZ	7		souřadnice Z [m] na 2 desetinná místa	
					EXS	2	21	bod geocentrického systému (určený GPS)	
							20	ostatní bod polohového bodového pole	
					TXT	2	22	trigonometrický bod	

Pořadové číslo typu objektu	Kód objektu	Typ objektu v katalogu objektů	Geometrické určení objektu	Název tabulky atributů	Jméno atributu	Počet značek	Hodnota atributu	Význam atributu	Vysvětlivky
							23 24	zhušťovací bod přidružený bod	
8.02	ZB020	Bod zákl. výškového bodového pole	text	NIVE	NAMNIV VALZ EXS	14 7 2	31 30	označení bodu základního výškového bodového pole souřadnice Z [m] na 2 desetinná místa zvláště významný bod základního výškového bodového pole (základní nivelační bod a bod základní geodynamické sítě ČR) ostatní bod základního výškového bodového pole	
8.03	ZC000	Bod zákl. tíhového bodového pole	text	TIH	NAMTIH VALZ EXS	7 7 2	41 40	označení bodu základního tíhového bodového pole souřadnice Z [m] na 2 desetinná místa zvláště významný bod základního tíhového bodového pole (absolutní tíhový bod, bod sítě nultého řádu a bod hlavní tíhové základny) ostatní bod základního tíhového bodového pole	

1: kód dobývacího prostoru

- w ... údaj vyjadřující, že se jedná o dobývací prostor (vždy číslice 8)
x ... číslo knihy, tj. druh nerostu (nabývá hodnot 1 až 7)
yyyy ... zápis v knize, tj. číslo konkrétního dobývacího prostoru (čtyřmístné číslo)
z ... číslo zákresu (zpravidla 0, výjimečně 1 nebo 2)

2: označení silnice (dálnice)

- x.....čísllice
(y).....malé písmeno; závorka není součástí kódu, ale vyjadřuje, že jde pouze o případný výskyt

3: EXIT

xxx ... označení kilometru dálnice, u něhož se EXIT nachází
 x.....čísllice

4: kód uzlového bodu

xxxx ... nomenklatura příslušného mapového listu silniční mapy SM 50 (bez pomlčky)
 A, B ... uzlový bod typu A nebo B
 y až yy ... číslo označující pořadí uzlového bodu v rámci příslušné mapy SM 50

5: číslo stavebního objektu na silnici (dálnici)

x až xxx(y)
 x.....čísllice
 (y).....malé písmeno; závorka není součástí označení stavebního objektu, ale vyjadřuje případný výskyt

6: označení traťového a definičního úseku železnice nebo vlečky

xxxxyy ... označení traťového a definičního úseku
 xxxx ... označení traťového úseku
 yy ... označení definičního úseku
 x.....čísllice
 y.....alfanumerické označení

7: počet kolejí železniční trati nebo vlečky

xx ...počet kolejí

8: označení pramene nebo vrtu

xxxxxyyyy ...označení pramene nebo vrtu
 xxxxx ... číslo jímacího území

9: označení úseku vodního toku

Xxxxxxyyyy ... identifikátor úseku vodního toku
 xxxxxxx ... číslo hlavního toku (v povodí 4. řádu existuje jeden hlavní tok)
 yyyyy ... číslo úseku toku v povodí hlavního toku

10: kód povodí 4. řádu

xxxxxxxxx ...kód povodí 4. řádu (číslo hydrologického pořadí)

11: kód správního území dle mezinárodní klasifikace CZ - NUTS = xxxzzzzzz

x ... území ČR ..... NUTS 1
 xx ... oblast ..... NUTS 2
 xxx ... kraj ..... NUTS 3
 xxxx ... okres ..... NUTS 4

12: kód chráněného území = nnnnxxxx (nnnn zkratka typu + xxxx číslo)

nnnn =	NPss	.....	národní park
	CHKO	.....	chráněná krajinná oblast
	NPRs	.....	národní přírodní rezervace
	PRss	.....	přírodní rezervace
	NPPs	.....	národní přírodní památka
	PPss	.....	přírodní památka
	s.....	.....	znak mezera

13: kód geomorfologické jednotky

xxYxYxyxx	...	kód geomorfologické jednotky
xx	...	subprovincie (soustava)
xxxY	...	oblast (podsoustava)
xxYx	...	celek
xxYxY	...	podcelek
xxYxYxx	...	okrsek
xxYxYxy	...	podokrsek
xxYxYxyxx	...	část
x.....	.....	čísllice
Y.....	.....	velké písmeno
y.....	.....	malé písmeno

9. Technické požadavky na zaměření a výpočty bodů určených technologií GPS

9.1 K zaměření bodů se použijí aparatury GPS, které zaručují požadovanou přesnost výsledků. Aparatury dvoufrekvenční nebo jednofrekvenční musí svými parametry vyhovovat zvolené metodě a zpracování měření. Délka určovaného vektoru musí být kratší než maximální délka, o které se v dokumentaci zpracovatelského softwaru uvádí, že je ji možno tímto softwarem vyřešit. Doba měření vektoru musí být dostatečně dlouhá vzhledem k použité metodě měření, délce vektoru a použitým aparaturám. Při výpočtu vektorů musí být určeny ambiguita jako celá čísla (musí být použito fixed řešení ambiguit). Pro určení souřadnic nesmí být použity vektory, kde se nepodařilo určit ambiguita jako celá čísla.

9.2 Při určování bodů podrobného polohového bodového pole technologií GPS musí být splněny tyto podmínky

- a) každý určovaný bod podrobného polohového pole musí být zaměřen dvakrát (dvakrát GPS nebo GPS a klasickou metodou). Výsledkem určení polohy bodu je prostý nebo vážený aritmetický průměr souřadnic v systému Jednotné trigonometrické sítě katastrální (dále jen „S-JTSK“). Vážený aritmetický průměr souřadnic může být použit, pokud jsou váhy určeny objektivně (např. v závislosti na počtu epoch měření, délce určovacích vektorů nebo velikosti odhadů středních chyb z vyrovnání). Je-li bod určen pouze technologií GPS, lze vektory vyrovnat i v prostorovém evropském terestrickém referenčním systému (dále jen „ETRS“) a výsledné souřadnice transformovat do S-JTSK. Minimální časový interval mezi dvojitým zaměřením bodu pomocí GPS je 3 hodiny (druhé zaměření musí být provedeno v jiné konstelaci družic,

- obecný vzorec pro interval je $\langle 3 + 24.k ; 21 + 24.k \rangle$ v hodinách, kde k je 0, 1, 2, 3, ... dní),
- b) parametr DOP (Dilution of Precision) musí být během observace menší než 7. Pokud byl větší než 4, musí být poloha bodu ověřena klasickou metodou. Pokud byl větší než 7, nelze výsledky technologie GPS použít pro určení polohy bodu. Za parametr DOP se použije některý z parametrů: HDOP (Horizontal Dilution of Precision), PDOP (Position Dilution of Precision) nebo GDOP (Geometric Dilution of Precision),
- c) pomocné body, tj. body, ze kterých se určují body podrobné, musí být dvakrát nezávisle určeny (dvakrát GPS s minimálním časovým intervalem 1 hodina – vzorec je $\langle 1 + 24.k ; 23 + 24.k \rangle$ - nebo GPS a klasickou metodou) nebo určeny jednou GPS a ověřeny kontrolním měřením, které dokládá, že v poloze bodu dané výslednými souřadnicemi S-JTSK není hrubá chyba. Hrubou chybou v měření GPS jsou chyby zjištěné ve výsledných souřadnicích určovaných bodů v řádu desítek centimetrů případně i několika metrů, přestože byly dodrženy všechny zásady měření a výpočtů GPS. K ověření polohy bodu lze použít i dvojici délek nebo úhlů na sousední body, z nichž minimálně jeden byl určen v předchozích měřeních,
- d) transformace do S-JTSK
- da) transformační program musí být schválen Úřadem,
  - db) při připojení na body se souřadnicemi v S-JTSK získanými měřením, nikoli přibližnou transformací (dále jen „připojovací body“) pro určení transformačního klíče v lokalitě zaměření
    - dba) připojovací body, které nemají souřadnice ETRS, musí být všechny zaměřeny GPS; z připojovacích bodů s platnými souřadnicemi ETRS musí být zaměřen nejméně jeden bod,
    - dbb) připojovací body musí být nejméně tři. Průměrná vzdálenost sousedních připojovacích bodů nesmí být větší než 5 km,
    - dbc) pokud připojovací body splňují podmínku podle bodu dbb), jsou rozloženy rovnoměrně a všechny určované body leží uvnitř obvodového polygonu tvořeného vnějšími připojovacími body, pokládá se konfigurace připojovacích bodů za vyhovující,
    - dbd) nejsou-li splněny podmínky uvedené v bodu dbc), je nutné splnit následující podmínky
      1. vzdálenost sousedních připojovacích bodů nesmí přesahovat 8 km,
      2. připojovací body musí vytvářet nejméně jeden trojúhelník, kde žádný vnitřní úhel není menší než 20° ,
      3. určované body, které leží vně obrazce tvořeného takovými trojúhelníky, nesmí být vzdáleny od nejbližší strany trojúhelníka víc než o 1/10 délky strany,
  - dc) použití dříve vypočteného transformačního klíče
    - dca) musí být splněna kritéria podle bodů dbb) až dbd),
    - dcb) připojení měření do systému ETRS musí být provedeno alespoň na jeden připojovací bod, který byl použit při definici klíče,
- e) rozdíl dvojího určení polohy určovaných bodů (střední chyby dvojice měření) výsledných souřadnic v S-JTSK musí vyhovovat kritériím přesnosti bodů podrobného polohového bodového pole. V případě, že bod je určen pouze technologií GPS, může být provedeno porovnání rozdílů horizontálních složek souřadnic z dvojího nezávislého určení v souřadnicovém systému ETRS.

9.3 Při určování podrobných bodů musí být splněny tyto podmínky

- a) parametr DOP musí být během observace menší než 7. Pokud byl větší než 7, nelze výsledky technologie GPS použít pro určení polohy bodu,
- b) poloha bodu musí být ověřena kontrolními resp. oměrnými mírami nebo druhým zaměřením buď technologií GPS nebo klasickou metodou,
- c) transformace do S-JTSK
  - ca) může být použit pouze globální transformační klíč vyhovující svou přesností požadavkům na podrobné body (klíč musí být schválen Úřadem),
  - cb) při použití lokálního klíče platí podmínky stejné jako u bodů podrobného polohového bodového pole (bod 9.2 písm.d),
- d) rozdíly délek vypočtených z výsledných souřadnic v S-JTSK a délek přímo měřených (tzv. kontrolní resp. oměrné míry) nebo rozdíly výsledných souřadnic v S-JTSK a souřadnic z ověření druhým zaměřením musí vyhovovat kritériím přesnosti pro podrobné body. “.

Čl. II

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem jejího vyhlášení.

Předseda:

Ing. Večeře v. r.

93

N Á L E Z

Ústavního soudu

Jménem České republiky

Ústavní soud rozhodl dne 11. ledna 2005 v plénu ve složení JUDr. Stanislav Balík, JUDr. František Duchoň, JUDr. Vojen Güttler, JUDr. Pavel Holländer JUDr. Ivana Janů, JUDr. Dagmar Lastovecká, JUDr. Jiří Mucha, JUDr. Jan Musil, JUDr. Jiří Nykodým, JUDr. Pavel Rychetský, JUDr. Miloslav Výborný a JUDr. Eliška Wagnerová ve věci návrhu Okresního soudu v Ústí nad Orlicí na zrušení části ustanovení § 131 odst. 1 věty první a ustanovení § 226 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů,

takto:

Návrh se zamítá.

Odůvodnění

I.

Návrhem, který byl Ústavnímu soudu doručen dne 15. 7. 2003 a k výzvě Ústavního soudu doplněn dne 8. 10. 2003, se Okresní soud v Ústí nad Orlicí domáhal zrušení části ustanovení vyjádřené slovy „a jestliže s tím souhlasí účastník, který má být vyslechnut“ v ustanovení § 131 odst. 1 věty první a § 226 odst. 1 v platném znění: „Bylo-li rozhodnutí zrušeno a byla-li věc vrácena k dalšímu řízení, je soud prvního stupně vázán právním názorem odvolacího soudu.“ zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „o. s. ř.“). Tento návrh byl podán v souladu s ustanovením § 64 odst. 3 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o Ústavním soudu“) v souvislosti s řízením vedeným u navrhovatele pod sp. zn. 8 C 42/2001 ve věci žalobce F. K. proti žalovanému Rybářství L., s. r. o., o určení vlastnického práva. Z podnětu právního zástupce žalovaného podala předsedkyně senátu 8 C Okresního soudu v Ústí nad Orlicí (dále jen „navrhovatel“) uvedený návrh na zrušení ustanovení § 131 odst. 1 věty první části „a jestliže s tím souhlasí účastník, který má být vyslechnut“ o. s. ř., neboť dospívá k závěru, že tato část zákonného ustanovení je v rozporu s ústavním pořádkem, který soud vykládá ve smyslu čl. 1 a čl. 112 odst. 1 Ústavy České republiky (dále též „Ústava“). Součástí právního pořádku (čl. 1 a čl. 112 odst. 1 Ústavy) je mimo jiné Listina základních práv a svobod (dále jen „Listina“). Součástí právního řádu České republiky (čl. 10 Ústavy) jsou vyhlášené mezinárodní smlouvy, k jejichž ratifikaci dal Parlament souhlas a jimiž je Česká republika vázána; stanoví-li mezinárodní smlouva něco jiného než zákon, použije se mezinárodní smlouva.

Ustanovení čl. 36 a násl. Listiny a čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) zakotvují právo na spravedlivý proces. Součástí spravedlivého procesu je možnost stran seznámit se s každým důkazem, dokladem nebo návrhem předloženým u soudu a možnost se k němu vyjádřit. Žalovaný měl pochybnosti o osobě žalobce, proto navrhl slyšet žalobce k totožnosti jeho osoby, k jeho rodinné příslušnosti a k tomu, zda je žalobce potomkem původního vlastníka předmětných nemovitostí. Dokazované skutečnosti nelze prokázat jinak než výslechem účastníka. Právní zástupce žalobce v zastoupení žalobce odmítl udělit souhlas k výslechu žalobce podle § 131 odst. 1 o. s. ř., který byl navržen žalovaným. Žalovanému upřel právo seznámit se s podstatným důkazem ve věci, klást žalobci otázky a vyjádřit se k výpovědi žalobce.

Navrhovatel shledává uvedené zákonné ustanovení v rozporu s čl. 36 a násl. Listiny a s čl. 6 odst. 1 Úmluvy. Ve smyslu čl. 10 Ústavy by měl soud dát přednost mezinárodní smlouvě před zákonem. Soud v tomto případě dospěl k závěru, že ustanovení § 131 odst. 1 věty první „a jestliže s tím souhlasí účastník, který má být vyslechnut“ o. s. ř. je v rozporu s ústavním pořádkem, proto podle čl. 95 odst. 2 Ústavy předložil věc Ústavnímu soudu.

Dále z podnětu právního zástupce žalovaného podal navrhovatel uvedený návrh na zrušení ustanovení § 226 odst. 1 o. s. ř., které zní „Bylo-li rozhodnutí zrušeno a byla-li věc vrácena k dalšímu řízení, je soud prvního stupně vázán právním názorem odvolacího soudu.“. Odvolací soud, který v této věci rozhodoval, svým rozhodnutím přenesl důkazní břemeno ze žalobce na žalovaného. Žalobce o sobě tvrdil, že je vlastníkem předmětných nemovitostí, a domáhá se určení vlastnického práva. Dle názoru soudu prvního stupně tíží důkazní břemeno – prokázat svá tvrzení o svém vlastnictví – žalobce, a nikoli žalovaného, který je jako vlastník v katastru nemovitostí zapsán. V případě, že by soud prvního stupně postupoval dle uvedeného (podle § 226 odst. 1 o. s. ř. závazného) právního názoru, byl by porušen čl. 6 odst. 1 Úmluvy, neboť by nešlo o rozhodnutí spravedlivé. Dále by došlo k porušení práva žalovaného na spravedlivý proces ve smyslu čl. 36 odst. 1 Listiny, podle něž se každý může domáhat stanoveným postupem svého práva u nezávislého a nestranného soudu. Ve smyslu čl. 36 odst. 2 Listiny prostým zákonem nesmí být vyloučeno přezkoumání rozhodnutí týkajících se základních práv a svobod podle Listiny. Podle čl. 11 Listiny je vlastnictví chráněno a ochrana tohoto vlastnictví nemůže být vyloučena prostým zákonem. Podle čl. 1 odst. 1 Dodatkového protokolu k Úmluvě má právo každá osoba pokojně užívat svůj majetek a nikdo nemůže být zbaven svého majetku s výjimkou veřejného zájmu a za podmínky, které stanoví zákon a obecné zásady mezinárodního práva.

Na základě shora uvedeného navrhovatel dospěl k závěru, že § 226 odst. 1 o. s. ř. je v rozporu s ústavním pořádkem a mezinárodními smlouvami, měl by dát při rozhodování přednost mezinárodní smlouvě (čl. 10 Ústavy), a proto předložil Ústavnímu soudu návrh na zrušení uvedeného zákonného ustanovení podle čl. 95 odst. 2 Ústavy.

II.

Ústavní soud si podle § 69 odst. 1 zákona o Ústavním soudu vyžádal od Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky a Senátu Parlamentu České republiky jako od účastníků řízení vyjádření k projednávanému návrhu. Vzhledem k povaze věci o vyjádření požádal též Ministerstvo spravedlnosti podle ustanovení § 48 odst. 2 zákona o Ústavním soudu.

Stanovisko Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, které v požadované lhůtě a v souladu s § 30 odst. 2 zákona o Ústavním soudu a § 29 odst. 1 písm. a) zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, za Poslaneckou sněmovnu podepsal PhDr. Lubomír Zaorálek, předseda Poslanecké sněmovny, vyjádřilo následující názor: Výslech účastníka řízení byl a je posuzován jako podpůrný důkaz, který má své místo tam, kde skutečnost, jež má být předmětem důkazního řízení, nelze prokázat jinak. Zákon č. 30/2000 Sb., jímž byl s účinností od 1. 1. 2001 novelizován o. s. ř., z této teorie vychází a bere v úvahu to, že ve sporném řízení, které je ovládáno projednací zásadou, má tento důkaz, jak již bylo uvedeno, podpůrnou povahu, a možnost prokázat jeho pomocí rozhodné skutečnosti závisí zejména na ochotě účastníka řízení ve věci vypovídat. Ve sporném řízení není proto žádný důvod k tomu, aby byl účastník řízení de facto „nucen“ vypovídat proti své vůli. To, že se rozhodne nevypovídat, má případný dopad na jeho nároky, tzn. že jeho tvrzení nebudou v řízení prokázána. Proto podle názoru předsedy Poslanecké sněmovny napadená slova nejsou v rozporu s ústavním pořádkem České republiky, protože právo na spravedlivý proces porušeno není. Na základě výše uvedeného se proto domnívá, že toto ustanovení není v rozporu ani s čl. 36 Listiny ani s čl. 6 odst. 1 Úmluvy.

K návrhu na zrušení § 226 odst. 1 o. s. ř. uvedl, že je ustanovením, jež zcela odpovídá kasačnímu principu, kterým se odvolací řízení upravené v o. s. ř. řídí. Kasační princip je obecným principem civilního procesu, který je využíván i v mnohých ostatních státech Evropy. Jde o institut tradiční, zhruba v dnešní podobě se s ním lze setkat již na konci 19. století a u nás byl uplatňován v dnešních intencích i přibližně celé století dvacáté. Právo na spravedlivý proces, jak namítá navrhovatel, tím není dotčeno, neboť při zachování kasačního principu je rozhodnutí podrobeno přezkoumání. Proto k porušení čl. 36 odst. 1 a 2 Listiny nedochází. I v rámci řízení o odvolání se soud prvního stupně při svém rozhodování řídí a je vázán zákonem, a to o. s. ř., který samozřejmě reflektuje i principy mezinárodních smluv a úmluv, kterými je Česká republika vázána.

Zákon č. 30/2000 Sb. byl schválen po řádně provedeném normotvorném procesu, podepsali jej příslušní ústavní činitelé a byl vyhlášen ve Sbírce zákonů. Zákonodárny sbor jednal přitom v přesvědčení, že zákon je v souladu s Ústavou České republiky a Listinou.

Na základě výše uvedených skutečností uvedl, že zastává názor, že ustanovení § 131 odst. 1 věty první část „a jestliže s tím souhlasí účastník, který má být vyslechnut“ a § 226 odst. 1 o. s. ř. jsou v souladu s ústavním pořádkem České republiky. Je tedy věcí Ústavního soudu, aby podání navrhovatele posoudil a vydal příslušný náleze.

K žádosti Ústavního soudu se rovněž vyjádřil předseda Senátu Parlamentu České republiky JUDr. Petr Pithart, v požadované lhůtě podle § 69 odst. 1 a v souladu s § 30 odst. 2 zákona o Ústavním soudu. Ustanovení § 131 odst. 1 o. s. ř. i napadané ustanovení § 226 odst. 1 o. s. ř. byla ve stávající podobě zařazena do o. s. ř. novelou účinnou dne 1. 1. 2001. Dle vyjádření byl citovaný zákon přijat v souladu s ústavním pořádkem a právním řádem České republiky. Projednávání předmětného návrhu zákona ve všech uvedených orgánech Senátu se odehrávalo u vědomí, že se jednalo o významnou a rozsáhlou materii kodexového charakteru, která obsahovala mj. celou řadu systémových změn.

Senát předlohu projednal především s přesvědčením, že právní předpis zajistí efektivnější průchod spravedlnosti a umocní ochranu práv osob v civilním řízení. Z naznačených důvodů proto v orgánech Senátu dominovala debata o principech a systémových změnách návrhu zákona (ostatně samotná třicetidenní ústavní lhůta pro projednání návrhu zákona v Senátu v takových případech detailní posouzení rozsáhlých norem ani neumožňuje), přičemž ve velké většině příspěvků byl návrh hodnocen co do věcné i technické stránky jako kvalitní a tvůrcům bylo mnohokrát vysloveno uznání za jejich počin. Jisté výhrady nebo spíše náměty k zamyšlení byly předkládány v souvislosti se zvýšeným formalismem v civilním řízení (koncentrace řízení), vedoucím až k případným nepříznivým právním důsledkům pro strany sporu, a s tím související problematikou bezplatné právní pomoci. Diskusní příspěvky se týkaly i principu neúplné apelace v odvolacím řízení a problematiky doručování.

Z výše uvedeného vyplývá, že Senát návrh zákona projednal v mezích své ústavní pravomoci a v postavení vymezeném mu v legislativním procesu Ústavou, přičemž neshledal protiústavní návrh zákona ani jeho části a schválil ho ve znění postoupeném Poslaneckou sněmovnou. Dále se Senát jako účastník řízení, obdobně tak jako učinila Poslanecká sněmovna, vyjádřil k obsahu napadených ustanovení o. s. ř., které považuje za ústavně souladné. Závěrem ponechal zcela na Ústavním soudu, aby posoudil ústavnost návrhu na zrušení napadených ustanovení.

Ministerstvo spravedlnosti ve svém vyjádření uvádí, že § 131 odst. 1 o. s. ř. stanoví, že důkaz výsledkem účastníků může soud ve sporném řízení nařídit, jestliže dokazovanou skutečnost nelze prokázat jinak a jestliže s tím souhlasí účastník, který má být vyslechnut. Důkaz výsledkem účastníků je tedy považován za důkaz podpůrný, jenž má své místo tam, kde skutečnost, která je předmětem důkazního řízení, nelze prokázat provedením jiného důkazu. Tato povaha důkazu výsledkem účastníků vyplývá ze zkušenosti, že sdělení účastníka, který před soudem hájí svoji věc, nebývá objektivní. Zmíněná skutečnost se odráží i v ustanovení § 126 odst. 1 o. s. ř., který stanoví, že svědek musí vypovědět pravdu a nic nezamlčovat, zatímco v případě výsledku účastníků řízení zákon stanoví, že účastníci mají vypovědět pravdu a nic nezamlčovat. Totéž reflektuje trestní zákon v § 175 (trestný čin křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku), podle něž se trestného činu může dopustit svědek nebo znalec, který před soudem uvede nepravdu o okolnosti, která má podstatný význam pro rozhodnutí, nebo takovou okolnost zamlčí, nikoliv však účastník řízení vypovídající v rámci výsledku účastníka. Lze mít za to, že za těchto okolností zákon správně stanoví, že soud může nařídit důkaz výsledkem účastníků pouze tehdy, pokud s tím souhlasí účastník, který má být vyslechnut, a že tedy účastník nemá být k tomuto výsledku nijak donucován.

K ustanovení § 226 odst. 1 o. s. ř., které stanoví, že v případě, kdy bylo rozhodnutí zrušeno a byla-li věc vrácena k dalšímu řízení, je soud prvního stupně vázán právním názorem odvolacího soudu.

Zákon obsahuje toto ustanovení z toho důvodu, aby bylo zajištěno, že právní závěry odvolacího soudu budou respektovány a nové rozhodnutí je nepomine; tímto způsobem se realizuje zásada dvojinstančnosti řízení. Soud druhého stupně v odvolacím řízení rozhodnutí soudu prvního soudu buďto potvrdí (je-li věcně správné) nebo je změní, a nejsou-li dány podmínky ani pro jedno z těchto rozhodnutí, rozhodnutí zruší a vrátí soudu prvního stupně k novému projednání.

Aby takový postup měl nějaký smysl a aby u soudů prvního stupně, jimž byla věc vrácena, nedocházelo vždy k rozhodnutím, jež by nebyla konformní s rozhodnutím soudu druhého stupně v téže věci (což by mohlo vést k nekonečnému prodlužování soudního řízení a popíralo by to výše zmíněnou zásadu dvojinstančnosti), je třeba zákonem stanovit vázanost právním názorem vysloveným odvolacím soudem.

Vázanost soudu prvního stupně právním názorem odvolacího soudu neznamená, že by nové rozhodnutí soudu prvního stupně nebylo přezkoumatelné či že by ustanovením § 226 odst. 1 o. s. ř. bylo vyloučeno přezkoumání jeho rozhodnutí. Do rozsudku soudu prvního stupně, jímž bylo rozhodnuto v téže věci po zrušení rozhodnutí soudem druhého stupně, lze podat opět odvolání.

Ministerstvo spravedlnosti závěrem vysloвило návrh, aby obě výše uvedená ustanovení občanského soudního řádu byla ponechána v platnosti.

Navrhovatel i oba účastníci řízení vyslovili souhlas s tím, aby Ústavní soud upustil od ústního jednání podle § 44 odst. 2 zákona o Ústavním soudu, a vzhledem k tomu, že Ústavní soud má za to, že od jednání nelze očekávat další objasnění věci, bylo od ústního jednání upuštěno.

III.

Při zahájení řízení před Ústavním soudem věc připadla jako soudci zpravodaji JUDr. Evě Zarembové, ale vzhledem k tomu, že funkční období dne 9. listopadu 2003 skončilo (ve smyslu ustanovení čl. 84 odst. 1 Ústavy), bylo třeba neskončenou věc přidělit jinému soudci zpravodaji. V souladu s rozvrhem práce Ústavního soudu ze dne 28. ledna 2004 č. j. Org. 13/04 na období od 1. ledna 2004 do 31. prosince 2004 stanoveným na základě pravidel rozdělení agendy a rozhodnutím předsedy Ústavního soudu č. j. Org. 12/04 ze dne 28. ledna 2004, jímž se změnil rozvrh práce č. j. Org. 3/04 ze dne 18. prosince 2003 v čl. I bodu 2, plenární agenda neskončená bývalou soudkyní Ústavního soudu JUDr. Evou Zarembovou byla přidělena JUDr. Pavlu Rychetskému jako soudci zpravodaji.

Ústavní soud usnesením ze dne 23. března 2004 (č. j. Pl. ÚS 37/03-35) řízení ve věci ke dni 30. března 2004 přerušil (§ 63 zákona o Ústavním soudu ve spojení s § 109 o. s. ř.) neboť počet soudců Ústavního soudu klesl pod dvanáct. Podle ustanovení § 11 odst. 1 zákona o Ústavním soudu plénum je složeno ze všech soudců. Ústava ve svém čl. 84 odst. 1 přitom stanoví, že soudců Ústavního soudu je patnáct. Přechodné ustanovení § 149 zákona o Ústavním soudu stanovilo, že Ústavní soud jako celek se ujme činnosti složením slibu dvanáctého soudce, nikoliv tedy jedenáctého nebo desátého, a to bez ohledu na skutečnost, že kvorum pro jednání a rozhodování pléna je ustanovením § 11 odst. 1 zákona o Ústavním soudu stanoveno na deset soudců. Poklesem počtu soudců na jedenáct tak nastává právně analogická situace, jež nastala při zahájení historicky prvního Ústavního soudu po přijetí Ústavy České republiky (§ 149 zákona o Ústavním soudu). Takto početně oslabené plénum Ústavního soudu nemůže plně uplatnit své kompetence (§ 144 odst. 2 zákona o Ústavním soudu). Rovněž jednání a rozhodování Ústavního soudu v plenárních věcech při nedostatečném počtu soudců by ve svém důsledku bylo jistě zpochybňováno, byť by kvorum pro jednání pléna bylo při projednání jednotlivých věcí formálně naplněno. Je-li totiž podle ustanovení § 13 zákona o Ústavním soudu k přijetí rozhodnutí podle čl. 87 odst. 1 písm. a), g) a h) a čl. 87 odst. 2 Ústavy nebo rozhodnutí přijímaného na základě právního názoru, který se odchyluje od právního názoru Ústavního soudu vysloveného v nálezu, potřeba devíti hlasů přítomných soudců, znamená to, že v situaci, která nastane dnem 30. března 2004, stačí k nepřijetí rozhodnutí hlasy pouhých tří soudců za předpokladu, že se všichni jmenovaní soudci pléna zúčastní, ve srovnání s hlasy sedmi soudců za plného, Ústavou předpokládaného stavu. Proto, vedeno zájmem na zachování korektnosti a spravedlnosti řízení a snahou neohrozit výkon ochrany ústavnosti v České republice, plénum Ústavního soudu shledalo v nedostatečném ob-

sazení Ústavního soudu překážku řízení v plenárních věcech a podle § 63 zákona o Ústavním soudu ve spojení s § 109 o. s. ř. řízení přerušilo.

Usnesením pléna Ústavního soudu ze dne 22. června 2004 (č. j. Pl. ÚS 37/03-41) bylo rozhodnuto, že Ústavní soud pokračuje v řízení v plenárních věcech, jež byla ke 30. březnu 2004 přerušena. Dne 16. června 2004 prezident republiky se souhlasem Senátu Parlamentu České republiky jmenoval soudkyní Ústavního soudu JUDr. Michaelu Židlickou. Jejím jmenováním pak počet soudců Ústavního soudu vzrostl opět na dvanáct, čímž odpadl důvod pro přerušování řízení ve výše uvedených věcech.

IV.

Ústavní soud v řízení o zrušení zákonů a jiných právních předpisů posuzuje obsah zákona podle kritéria obsaženého v ustanovení § 68 odst. 2 zákona o Ústavním soudu, tedy z hlediska jeho souladu s ústavními zákony. Dříve než přistoupil k vlastnímu meritornímu projednání návrhu, přezkoumal rovněž ve shodě se svou povinností plynoucí z citovaného ustanovení (in fine), zda byly splněny formální podmínky přijetí zákona a zda napadený zákon byl přijat v mezích Ústavou stanovené kompetence a ústavně předepsaným způsobem.

V tomto případě z těsnopisecké zprávy z 19. schůze Poslanecké sněmovny konané dne 9. prosince 1999 vyplývá, že Poslanecká sněmovna většinou 164 hlasů ze 187 přítomných, přičemž 1 hlas byl proti a 22 poslanců se hlasování zdrželo, schválila návrh zákona (usnesení č. 670). Z těsnopisecké zprávy z 15. schůze Senátu Parlamentu České republiky konané dne 12. ledna 2000 je zřejmé, že ke schválení došlo většinou 68 hlasů ze 72 přítomných, kdy se 4 senátoři zdrželi hlasování a žádný nebyl proti (usnesení č. 249). Zákon byl doručen k podepsání dne 19. ledna 2000 prezidentu republiky, jímž byl podepsán dne 8. února 2000. Dne 23. února 2000 byl zákon vyhlášen ve Sbírce zákonů v částce 11 pod číslem 30/2000 Sb.

Zákon č. 30/2000 Sb. byl schválen po řádně provedeném normotvorném procesu, podepsali jej příslušní ústavní činitelé a byl vyhlášen ve Sbírce zákonů. Z těchto okolností Ústavní soud dovozuje, že napadený zákon č. 30/2000 Sb. byl přijat a vydán ústavně předepsaným způsobem a v mezích Ústavou stanovené kompetence, při dodržování kvor stanovených v čl. 39 odst. 1 a 2 Ústavy a ve smyslu ustanovení § 68 odst. 2 zákona o Ústavním soudu. Proto se jím mohl Ústavní soud zabývat meritorně. Za těchto okolností bylo na plénu Ústavního soudu, aby posoudilo a rozhodlo, zda napadená ustanovení jsou v rozporu s ústavním pořádkem [čl. 87 odst. 1 písm. a) Ústavy].

V.

Část ustanovení § 131 odst. 1 o. s. ř.

K ustanovení § 131 odst. 1 o. s. ř. slovům „a jestliže s tím souhlasí účastník, který má být vyloučen“ navrhovatel „dospívá k závěru, že tato část zákonného ustanovení je v rozporu s ústavním pořádkem, který soud vykládá ve smyslu článku 1 a 112 odst. 1 Ústavy“. Konkrétně uvádí rozpor s čl. 36 Listiny (usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb.) a s čl. 6 odst. 1 Úmluvy (sdělení Federálního ministerstva zahraničních věcí č. 209/1992 Sb.), které zakotvují právo na spravedlivý proces. Podle názoru navrhovatele brání dotčená část ustanovení § 131 odst. 1 o. s. ř. straně soudního sporu (v konkrétní cause žalovanému) seznámit se s podstatným důkazem ve věci, klást žalobci otázky a vyjádřit se k výpovědi žalobce, a tím se přičítá právu na spravedlivý proces tak, jak ho garantuje čl. 36 Listiny, resp. čl. 6 odst. 1 Úmluvy; dle názoru navrhovatele ve smyslu čl. 10 Ústavy by Ústavní soud měl dát přednost mezinárodní smlouvě před zákonem.

Podáním napadené ustanovení § 131 odst. 1 bylo do o. s. ř. „vráceno“ zákonem č. 30/2000 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony (část první čl. I bod 173 zákona č. 30/2000 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony). Ustanovení § 131 odst. 1 o. s. ř. stanoví, že soud může nařídit důkaz výsledkem účastníka, jsou-li současně splněny dvě podmínky. Za prvé: nelze-li dokazovanou skutečnost prokázat jinak, a za druhé: souhlasí-li s tím účastník, který má

být vyslechnut. To celé neplatí pro tzv. řízení nesporná a v řízení o rozvod manželství, která jsou ve sféře dokazování ovládána – na rozdíl od kontradiktorních řízení – vyšetřovací zásadou; v případě rozvodu proto, že jde o rozhodování specifického právního poměru.

K odmítnutí tvrzení navrhovatele o protiústavnosti ustanovení § 131 odst. 1 o. s. ř. v části vyjádřené slovy „a jestliže s tím souhlasí účastník, který má být vyslechnut“ vedou Ústavní soud, jak blíže rozvedeno dále, dva zásadní argumenty. Argument první se odvíjí od klíčové zásady, dle níž sporné občanské soudní řízení vychází ze zásady projednací. Argument druhý je obsažen v důsledku plynoucím z citovaného ustanovení § 131 o. s. ř., v souladu s nímž je úspěch procesní strany podmíněn povinností tvrzení a na ni navazující povinností důkazní a jim odpovídajícími korelátů v podobě břemene tvrzení a břemene důkazního. Z této zásady potom plyne – zejména a tím spíše v situaci, kdy případně nastane procesní stav non liquet – ten důsledek, že každá procesní strana je povinna, není-li právním předpisem stanoveno jinak, dokazovat skutečnosti odpovídající znakům právní normy, která je této straně příznivá a které se dovolává. Pokud se jí to nepodaří, projeví se to tím, že je nucena strpět nepříznivé procesní důsledky v podobě neúspěchu v soudním sporu. Z takto naznačené argumentace vyplývá, že napadená část ustanovení § 131 odst. 1 o. s. ř. vyjádřená slovy „a jestliže s tím souhlasí účastník, který má být vyslechnut“ není v rozporu s ústavním pořádkem, jak je rozvedeno dále [k tomu srov. např. náleze ve věci sp. zn. IV. ÚS 364/2000, Sbírka nálezu a usnesení Ústavního soudu (dále jen „Sbírka rozhodnutí“), svazek 27, náleze č. 100; náleze ve věci sp. zn. IV. ÚS 208/2000, Sbírka rozhodnutí, svazek 29, náleze č. 16]. Má-li navíc soud anebo protistrana ve sporu pochybnosti o existenci nebo totožnosti účastníka řízení, dává jí o. s. ř. k dispozici celou řadu jiných procesních prostředků, jak si totožnost účastníka ověřit – např. požadavkem na to, aby plná moc zvoleného právního zástupce byla ověřena.

Důkaz účastnickou výpovědí znalo již tradiční procesní právo a rovněž i teorie. Výslech účastníka řízení byl a je posuzován jako podpůrný důkaz, který má své místo tam, kde skutečnost, jež má být předmětem důkazního řízení, nelze prokázat provedením jiného důkazu. Zákon č. 30/2000 Sb. z této teorie vychází a bere v úvahu to, že ve sporném řízení, které je ovládáno projednací zásadou, má tento důkaz, jak již bylo uvedeno, podpůrnou povahu, a možnost prokázat jeho pomocí rozhodné skutečnosti závisí zejména na ochotě účastníka řízení ve věci vypovídat. Ve sporném řízení není proto žádný důvod k tomu, aby byl účastník řízení de facto „nucen“ proti své vůli vypovídat. To, že se rozhodne nevypovídat, má případný dopad na jeho nároky, tzn. jeho tvrzení nebudou v řízení prokázána.

Výslech účastníka řízení je nezbytné rozlišovat od tvrzení účastníka, které může být součástí žaloby nebo jeho jiného podání soudu, nebo může být součástí ústního vyjádření při jednání. Proto z o. s. ř. jednoznačně vyplývá, že i když účastník řízení nesouhlasí s provedením důkazu svou výpovědí, je povinen splnit svou povinnost tvrzení. Výslech účastníka řízení má sloužit k tomu, aby jeho provedením byl soud přesvědčen o pravdivosti skutkových tvrzení, které účastník řízení má zájem dokazovat. Důkaz výslechem účastníka řízení tak není určen k tomu, aby teprve při něm uváděl účastník řízení svá tvrzení o rozhodujících skutečnostech, naopak předpokládá, že potřebná tvrzení již byla přednesena a nyní tato tvrzení mají být prokázána. Jedná se v podstatě o poslední možnost, která účastníkovi řízení zůstává, pokud nelze jeho tvrzení prokázat jinak. Navíc o výslechu účastníka řízení by měl tedy soud rozhodnout tehdy, kdy bude přesně vědět, které skutečnosti mají být tímto důkazem prokázány. Nemělo by proto přicházet v úvahu, aby teprve výslechem účastníka řízení byla doplňována neúplná či chybějící skutková zjištění.

Proto podle názoru Ústavního soudu napadená část ustanovení § 131 odst. 1 o. s. ř. vyjádřená slovy „a jestliže s tím souhlasí účastník, který má být vyslechnut“ není v rozporu s ústavním pořádkem České republiky, protože právo na spravedlivý proces porušeno není, neboť v rámci tohoto spravedlivého procesu má každý právo se seznámit s každým důkazem, dokladem či tvrzením předloženým u soudu a má právo se k němu vyjádřit. Tím, že účastník řízení nedá souhlas ke svému výslechu, nejsou dotčena práva protistrany, je to pouze k tíži žalobce, který provedení svého výslechu odepřel, neboť se vystavuje riziku, že jeho tvrzení v řízení nebudou prokázána. Ústavní soud se otázkou provádění a hodnocení důkazů v civilním soudním řízení z hlediska ústavní zásady spravedlivého procesu opakovaně zabýval, srov. např. náleze sp. zn. III. ÚS 61/94, Sbírka rozhodnutí, svazek 3, náleze č. 10. Na zá-

kladě výše uvedeného se proto domnívá, že toto ustanovení není v rozporu ani s čl. 36 Listiny ani s čl. 6 odst. 1 Úmluvy.

Účel takového důkazního prostředku je spatřován v tom, že výsledkem účastníka řízení by měl soud nabýt přesvědčení o pravdivosti skutkových tvrzení, na jejichž prokázání má účastník řízení zájem.

Dikce ustanovení § 131 odst. 1 o. s. ř. navrátila výsledku (výpovědi) účastníků tradiční místo v systému důkazních prostředků, tj. místo podpůrného prostředku, kdy nelze materiální pravdu ve sporu prokázat jinak. Část textu ustanovení ve slovech „a jestliže s tím souhlasí účastník, který má být vyslechnut“ pak jen jaksí zdůrazňuje psychologický aspekt této subsidiarity. Již prvorepublikoví civilní procesualisté postřehli, že „tento pramen (výpověď či výslech účastníka) není vždy nejčistší“, a nabádali „používat ho jen s největší opatrností“. Doporučovalo se sahat k němu až tehdy „když byly vyčerpány všechny ostatní, v tom kterém sporu vůbec po ruce jsou průvodní prostředky, ale nevedly k cíli, soudci nezjednaly žádoucího přesvědčení“ (Hora, V.: Československé civilní právo procesní, díl I., Praha, Všehrad 1926, str. 365).

Problematickou se evidentně vždy jevila subjektivní stránka důkazního prostředku. Vyslýcháný účastník jako osoba přímo zainteresovaná na výsledku sporu nemůže – z psychologického hlediska – být totiž dokonale objektivním pramenem poznání pro soud. Z této premisy vyplynul i logicky správný právní důsledek, nemožnost sankcionovat účastníka, který poskytl nepravdivé svědectví. Přesto se civilní právo procesní nikdy nechtělo výsledku účastníka jako důkazního prostředku vzdát, neboť představoval pro soud poslední možnost, že by jistá skutečnost mohla být prokázána.

Až éra „socialistického zákonodárství“, založená na odlišné koncepci materiální pravdy, postavila výslech účastníka – spíše z ideologických než doktrinárních důvodů – do jedné řady s ostatními důkazními prostředky. I v tehdy platném znění § 131 lze vysledovat, že legalita je více chtěná, než teoreticky uspokojivě zdůvodněná. Zatímco ostatní ustanovení týkající se důkazních prostředků si všímají stránky realizace dokazování použitím takových prostředků, u výsledku účastníků je stále explicitně vyjádřena možnost soudu i jen připustit provádění důkazu tímto prostředkem.

Novela o. s. ř. (zákon č. 30/2000 Sb.) srozumitelně a jasně vymezila legálními prostředky význam a postavení výsledku účastníka v procesu dokazování. Namítaná část ustanovení ve slovech „a jestliže s tím souhlasí účastník, který má být vyslechnut“ odráží a implikuje právě prevalenci onoho psychologického prvku, způsobilého sehrát svou roli v procesu zjišťování materiální pravdy. A proto právo tento důkazní prostředek posouvá až na samou hranici jeho přípustnosti v rámci soudního řízení tím, že rozhodnutí o nařízení tohoto důkazního prostředku ponechá v dispozici účastníka. Ani takový postup však není bezobsažný, neboť odmítnutí souhlasu účastníka se svým výsledkem má svou vypovídací hodnotu a nepochybně ovlivňuje různé stránky procesu (ekonomiku řízení, spolehlivost základu pro rozhodování apod).

Vydeme-li z předpokladu, že by mohl být proti vůli nařízen a proveden výslech coby „poslední a jediná záchrana“ k prokázání materiální pravdy, je teoreticky diskutabilní, zda by taková výpověď mohla být určujícím kritériem pro míru jistoty umožňující soudci vydat rozhodnutí ve věci. Na druhou stranu si lze představit ze stávající dikce § 125 o. s. ř., že výslech účastníka nebude pro kontradiktorní soudní řízení upraven vůbec. Při takové představě však nelze spolehlivě dovozovat, že by byl proces spravedlivějším.

Jestliže návrhováte tvrdí, že „souhlas účastníka s nařízením svého výsledku brání druhé straně seznámit se s podstatným důkazem ve věci, klást žalobci otázky a vyjadřovat se k výpovědi žalobce, a tím se přičií právu na spravedlivý proces“, potom nezohledňuje základní materiální náplň principu „fair trial“ ani význam výsledku účastníka pro zjištění materiální pravdy.

Jak již Ústavní soud několikrát ve svých nálezech judikoval, hovoří-li se o právu na spravedlivý proces, resp. o jeho obsahu, rozumí se tím „rovnost zbraní“ účastníků soudního řízení, nárok na osobní

účast a ústní jednání, dále právo na dodržování určitých pravidel v oblasti pořizování a hodnocení důkazů apod. (např. sp. zn. Pl. ÚS 3/02, Sbírka rozhodnutí, svazek 27, nálezn. č. 105; vyhlášen pod č. 405/2002 Sb.). Takto je chápán spravedlivý proces ústavně garantovaný čl. 36 Listiny i čl. 6 Úmluvy.

Ústavní garance spravedlivého procesu má zajistit rovnost příležitostí, nemůže však ingerovat až do problematiky důkazní nouze a jejích nepříznivých důsledků pro některou ze stran sporu. Úmluva i Listina nepochybně chrání právo vyjádřit se ke všem prováděným, tzn. již nařízeným důkazům. Jistě by bylo protiústavní, kdyby soud neumožnil účastníkovi seznámit se s důkazem či vyjádřit se k výpovědi svědka. To je však jiná rovina ústavní ochrany, rovina rovného zacházení s účastníky řízení. Z nastíněného pohledu je neopodstatněné očekávat, že ústavní normy budou chránit možnost nařízení podpůrného – a jak shora vysvětleno – „ne vždy nejčistšího pramene“ pro zjišťování materiální pravdy. Zásada spravedlivého procesu nemůže nahrazovat odpovědnost stran za unesení břemene důkazního, a pokud zákonodárce podmínil nařízení výslechu účastníka jeho souhlasem, neučinil tak proto, aby znemožnil průchod spravedlnosti, ale přispěl k její maximální objektivitě.

Nelze přisvědčit tvrzení navrhovatele, že napadená část zákonného ustanovení § 131 odst. 1 o. s. ř. věty první „a jestliže s tím souhlasí účastník, který má být vyslechnut“ je v rozporu s ústavním pořádkem, takže není důvod tuto část ustanovení zrušit pro rozpor s čl. 36 Listiny a s čl. 6 Úmluvy.

Ustanovení § 226 odst. 1 o. s. ř.

Jestliže v předchozí části tohoto nálezu je princip spravedlivého procesu v jistém smyslu konfrontován s principem objektivního zjišťování materiální pravdy, pak § 226 odst. 1 o. s. ř. je jeho ústavně konformním provedením v zákoně. Podle tohoto ustanovení je soud prvního stupně vázán právním názorem soudu odvolacího, pokud bylo prvoinstanční rozhodnutí zrušeno a věc vrácena k dalšímu řízení. Nejde v právní teorii o nic jiného než o důsledné naplnění pravidla instančního postupu, jehož účelem je minimalizovat možnost vadného rozhodnutí a chyb, kterých by se snad soud v rozhodování nebo spíše v rozhodnutí ve věci dopustil. Causa remota ustanovení § 226 odst. 1 proto spočívá v zajištění spravedlivé ochrany práv a oprávněných zájmů účastníků, tj. tak, jak to požaduje i § 1 o. s. ř. To, že je kladen důraz na spravedlivou ochranu práv a oprávněných zájmů účastníků a tedy na kvalitu rozhodnutí, lze dedukovat i z nadpisu části čtvrté o. s. ř. Titul „Opravné prostředky“ představuje v jistém směru „vyšší hodnotu“, než kdyby se část jmenovala například „řízení v druhém stupni“. Opravné řízení je v České republice založeno na principu kasačním, který je doplněn, resp. modifikován principem apelačním tak, aby bylo možné využít výhody obou.

Tím, že český právní řád připouští ve stanovených případech opravné prostředky a korekce původního rozhodnutí, dbá nejen na zájmy účastníků, ale zároveň přiznává soudům sociologický a psychologický rozměr. I soud – příznačněji soudce – může udělat chybu, která však nesmí v důsledku absence právních nástrojů vést k porušení lidského práva chráněného v hlavě páté Listiny a čl. 6 odst. 1 Úmluvy.

Hierarchicky vybudovaná organizace obecných soudů tvoří celek přístupný účastníkům až do svého nejvyššího článku. Má-li tento systém garantovat právo na soudní ochranu, musí být tělesem funkčním. Proto mají jednotlivé stupně soudní soustavy při rozhodování ve věci svou nezaměnitelnou roli. V řízení o opravných prostředcích zákonodárce svěřil soudům úlohu přezkoumat věc po stránce skutkové i právní (princip neúplné apelace). Tomu také odpovídá škála právních prostředků včetně kasace původního rozhodnutí. Ke zrušení rozhodnutí soudu prvního stupně smí odvolací soud přistoupit, nemůže-li sám rozhodnutí změnit nebo potvrdit, leč až v nejzazším případě, kdy vady nemůže zhojit sám. V občanském soudním řízení je na jisto postaveno, že druhoinstanční soud nesmí proces protahovat, ale nemůže ani nahrazovat nezaměnitelnou činnost nižšího soudu. Ustanovení § 226 odst. 1 o. s. ř. má zajistit, aby soud prvního stupně nejen seznal, proč má soud odvolací jeho rozsudek za vadný, ale i čeho se má při dalším postupu vyvarovat. To je právě smysl institutu vázanosti právním názorem. V žádném případě nebrání ustanovení § 226 odst. 1 o. s. ř. soudu nižšího stupně, aby na základě nových skutečností dospěl i ke stejným závěrům; vede ho však závazně k tomu, aby neopakoval předchozí nedostatky.

Pochybuje-li navrhovatel o ústavnosti principu právní vázanosti ve smyslu § 226 odst. 1 o. s. ř., pochybuje vlastně o celé koncepci odvolání, jak je „nastolena“ v civilním procesu, a pochybuje de facto o prvoinstančních rozhodnutích a úloze svěřené nejnižším obecným soudům vůbec. Právní názor vyššího soudu, jehož úkolem je přezkoumat rozhodnutí, které se jeví být pochybným a které za vadné posléze i označí, nelze v zájmu ochrany účastníků nerespektovat, podobně jako nelze z principiálních důvodů opominout totožnou vazbu mezi soudem odvolacím a soudem dovolacím (§ 243d o. s. ř.). Analogicky nelze (v extenzivním pojetí „opravného“ řízení) přehlédnout ani pozici Ústavního soudu, jehož rozhodnutí jsou závazná pro obecné soudy.

Direktivu zakotvenou pro soud prvního stupně v § 226 odst. 1 o. s. ř., která spočívá v povinnosti být vázán právním názorem odvolacího soudu v případě, že tento soud prvostupňově rozhodnutí zrušil a věc vrátil zpět k dalšímu řízení, shledává navrhovatel protiústavní, když tvrdí „V případě, že by soud prvního stupně postupoval dle uvedeného (dle § 226 odst. 1 o. s. ř. – závazného) právního názoru, by byl porušen čl. 6 odst. 1 Evropské Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, neboť by nešlo o rozhodnutí spravedlivé.“. Dále – bez bližšího odůvodnění a souvislosti – navrhovatel dochází k závěru, že by aplikací předmětného ustanovení došlo k porušení práva (žalovaného) na spravedlivý proces ve smyslu čl. 36 odst. 1 Listiny a toto dává do souvislosti i s čl. 36 odst. 2 a čl. 11 Listiny a čl. 1 Dodatkového protokolu k Úmluvě, podle kterého má každá osoba právo pokojně užívat svůj majetek a nikdo nemůže být zbaven svého majetku s výjimkou veřejného zájmu a za podmínek, které stanoví zákon a obecné zásady mezinárodního práva.

Ustanovení § 226 odst. 1 o. s. ř. bylo ve stávající podobě zařazeno do o. s. ř. s účinností od 1. 1. 2001 novelou (zákonem č. 30/2000 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony), která změnila i napadané ustanovení § 226 odst. 1 o. s. ř. (část první čl. I bod 311).

Ústavní soud se neztotožňuje s názorem navrhovatele, že by mělo být zrušeno ustanovení § 226 odst. 1 o. s. ř., které je ustanovením zcela odpovídajícím kasačnímu principu, kterým se řídí odvolací řízení upravené v o. s. ř. Pokud by mělo být zrušeno, pak by toto samo odvolací řízení ztrácelo smysl. Jedná se o ustanovení, které je po celou dobu existence o. s. ř. aplikováno bez jakýchkoli problémů. V této souvislosti je třeba upozornit, že kasační princip je obecným principem civilního procesu, který je využíván i v mnohých ostatních státech Evropy. Jde o institut tradiční, zhruba v dnešní podobě se s ním lze setkat již na konci 19. století a u nás byl uplatňován zhruba v dnešních intencích i celé století dvacáté.

K výčtu argumentů ve prospěch zachování stávající dikce § 226 odst. 1 o. s. ř. lze doplnit, že i popisovaný institut je tradičním, praxí prověřeným a dosud ústavně nepochybnitelným stavebním kamenem civilního procesu.

Ze shora vylíčeného vyplývá, že vázanost soudu nižšího stupně právním názorem soudu vyššího je provedením ústavního principu práva na soudní ochranu a spravedlivý proces, jeho integrální součástí, nikoli překážkou.

Právo na spravedlivý proces, jak namítá navrhovatel, napadenými ustanoveními není dotčeno, neboť přezkoumání rozhodnutí tím není vyloučeno. Proto k porušení čl. 36 odst. 1 a 2 Listiny nedochází. I v rámci řízení o odvolání se obecný soud při svém rozhodování řídí a je vázán zákonem, a to o. s. ř., který samozřejmě reflektuje i principy mezinárodních smluv a úmluv, kterými je Česká republika vázána. Ústavní soud se domnívá, že přístup k výkladu dané problematiky použitý navrhovatelem lze považovat za neúměrně extenzivní výklad právní normy a účelový.

Úkolem Ústavního soudu bylo posoudit, zda napadený zákon nebo jeho jednotlivá ustanovení jsou v rozporu s ústavním pořádkem nebo mezinárodní smlouvou podle čl. 10 Ústavy [čl. 87 odst. 1 písm. a) Ústavy].

Za daného stavu věci dospěl Ústavní soud k závěru, že navrhovatel nepředložil takové argumenty, které by odůvodňovaly závěr, že § 131 odst. 1 věta první část „a jestliže s tím souhlasí účastník, který má být vyslechnut“ a § 226 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, jsou protiústavní, a proto nemohl napadená ustanovení zákona zrušit.

Namítaný rozpor procesních ustanovení o. s. ř. s hmotnými ústavně zaručenými právy zakotvenými v čl. 11 Listiny a čl. 1 Dodatkového protokolu k Úmluvě (ústavně zaručeným právem na vlastnictví a ochranu tohoto majetku a právem na pokojné užívání majetku, dle nichž žádná osoba nemůže být zbavena svého majetku s výjimkou veřejného zájmu a za podmínek, které stanoví zákon a obecné zásady mezinárodního práva) pro vlastní podstatu namítané procesní otázky zcela vybočuje z rámce daného povahou mezi citovaných procesních ustanovení. Tento rozpor by mohl mít právní relevanci v případě rozhodnutí pouze v souvislosti s námitkami upínajícími se k meritu věci.

S ohledem na uvedené skutečnosti dospěl Ústavní soud k závěru, že napadené ustanovení části § 131 odst. 1 věty první vyjádřené slovy „a jestliže s tím souhlasí účastník, který má být vyslechnut“ a § 226 odst. 1 „Bylo-li rozhodnutí zrušeno a byla-li věc vrácena k dalšímu řízení, je soud prvního stupně vázán právním názorem odvolacího soudu.“ zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, není v rozporu s ústavním pořádkem nebo mezinárodní smlouvou podle čl. 10 Ústavy ve smyslu čl. 1 a čl. 112 odst. 1 Ústavy. Ústavní soud proto návrh podaný navrhovatelem (podle § 64 odst. 3 zákona o Ústavním soudu) podle § 70 odst. 2 citovaného zákona zamítl.

Předseda Ústavního soudu:
JUDr. Rychetský v. r.

ISSN 1211-1244

Vydává a tiskne: Tiskárna Ministerstva vnitra, p. o., Bartůňkova 4, pošt. schr. 10, 149 01 Praha 415, telefon: 272 927 011, fax: 974 887 395 – **Redakce:** Ministerstvo vnitra, Nad Štolou 3, pošt. schr. 21/SB, 170 34 Praha 7-Holešovice, telefon: 974 832 341 a 974 833 502, fax: 974 833 502 – **Administrace:** písemné objednávky předplatného, změny adres a počtu odebíraných výtisků – MORAVIAPRESS, a. s., U Póny 3061, 690 02 Břeclav, telefon: 519 305 161, fax: 519 321 417. Objednávky ve Slovenské republice přijímá a titul distribuuje Magnet-Press Slovakia, s. r. o., Teslova 12, 821 02 Bratislava, tel.: 00421 2 44 45 46 28, fax: 00421 2 44 45 46 27. **Roční předplatné** se stanovuje za dodávku kompletního ročníku včetně rejstříku a je od předplatitelů vybíráno formou záloh ve výši oznámené ve Sbírce zákonů. Závěrečné vyúčtování se provádí po dodání kompletního ročníku na základě počtu skutečně vydaných částek (první záloha na rok 2005 činí 3000,- Kč) – Vychází podle potřeby – **Distribuce:** MORAVIAPRESS, a. s., U Póny 3061, 690 02 Břeclav, celoroční předplatné – 516 205 176, 519 305 176, objednávky jednotlivých částek (dobírky) – 516 205 179, 519 305 179, objednávky-knihkupci – 516 205 161, 519 305 161, faxové objednávky – 519 321 417, e-mail – sbirky@moraviapress.cz, zelená linka – 800 100 314. **Internetová prodejna:** www.sbirkyzakonu.cz – **Drobný prodej** – **Benešov:** Oldřich HAAGER, Masarykovo nám. 231; **Brno:** Ing. Jirí Hrazdil, Vranovská 16, SEVT, a. s., Česká 14, Knihkupectví JUDr. Oktavián Kocián, Příkop 6, tel.: 545 175 080; **Břeclav:** Prodejna tiskovin, 17. listopadu 410, tel.: 519 322 132, fax: 519 370 036; **České Budějovice:** SEVT, a. s., Česká 3, tel.: 387 432 244; **Hradec Králové:** TECHNOR, Wonkova 432; **Cheb:** EFREX, s. r. o., Karlova 31; **Chomutov:** DDD Knihkupectví – Antikvariát, Ruská 85; **Kadaň:** Knihařství – Přibíková, J. Švermy 14; **Kladno:** eL VaN, Ke Stadionu 1953; **Klatovy:** Krameriovo knihkupectví, nám. Míru 169; **Liberec:** Podještědské knihkupectví, Moskevská 28; **Litoměřice:** Jaroslav Tvrdlík, Lidická 69, tel.: 416 732 135, fax: 416 734 875; **Most:** Knihkupectví „U Knihomila“, Ing. Romana Kopková, Moskevská 1999; **Olomouc:** ANAG, spol. s r. o., Denisova č. 2, Zdeněk Chumchal – Knihkupectví Tycho, Ostružnická 3, Knihkupectví SEVT, a. s., Ostružnická 10; **Ostrava:** LIBREX, Nádražní 14, Profesio, Hollarova 14, SEVT, a. s., Nádražní 29; **Otrokovice:** Ing. Kučeřík, Jungmannova 1165; **Pardubice:** LEJHANEK, s. r. o., třída Míru 65; **Plzeň:** TYPOS, a. s. Úslavská 2, EDICUM, Vojanova 45, Technické normy, Lábkova pav. č. 5, Vydavatelství a naklad. Aleš Čeněk, nám. Českých bratří 8; **Praha 1:** Dům učebnic a knih Černá Labuť, Na Poříčí 25, FIŠER-KLEMENTINUM, Karlova 1, LINDE Praha, a. s., Opletalova 35, NEOLUXOR s. r. o., Václavské nám. 41; **Praha 2:** ANAG, spol. s r. o., nám. Míru 9 (Národní dům), SEVT a. s., Slezská 126/6; **Praha 4:** SEVT, a. s., Jihlavská 405; **Praha 5:** SEVT, a. s., E. Peškové 14; **Praha 6:** PPP – Staňková Isabela, Puškinovo nám. 17; **Praha 7:** Donáška tisku, V Hájič 6; **Praha 8:** JASIPA, Zenklova 60, Specializovaná prodejna Sbírky zákonů, Sokolovská 35, tel.: 224 813 548; **Praha 9:** Abonentní tiskový servis-Ing. Urban, Jablonecká 362, po – pá 7–12 hod., tel.: 286 888 382, e-mail: tiskovy.servis@abonent.cz; **Praha 10:** BMSS START, s. r. o., Vínohradská 190; **Přerov:** Knihkupectví EM-ZET, Bartošova 9, Jana Honková – YAHOO – i – centrum, Komenského 38; **Sokolov:** KAMA, Kalousek Milan, K. H. Borovského 22, tel.: 352 303 402; **Šumperk:** Knihkupectví D & G, Hlavní tř. 23; **Tábor:** Milada Šimonová – EMU, Budějovická 928; **Teplice:** Knihkupectví L & N, Masarykova 15; **Trutnov:** Galerie ALFA, Bulharská 58; **Ústí nad Labem:** Severočeská distribuční, s. r. o., Havířská 327, tel.: 475 259 032, fax: 475 259 029, Kartoon, s. r. o., Solvayova 1597/3, Vazby a doplňování Sbírek zákonů včetně dopravy zdarma, tel.+fax: 475 501 773, www.kartoon.cz, e-mail: kartoon@kartoon.cz; **Zábřeh:** Mgr. Ivana Patková, Žižkova 45; **Zátec:** Prodejna U Pivovaru, Žižkovo nám. 76, Jindřich Procházka, Bezděkov 89 – Vazby Sbírek, tel.: 415 712 904. **Distribuční podmínky předplatného:** jednotlivé částky jsou expedovány neprodleně po dodání z tiskárny. Objednávky nového předplatného jsou vyřizovány do 15 dnů a pravidelné dodávky jsou zahajovány od nejbližší částky po ověření úhrady předplatného nebo jeho zálohy. Částky vyšlé v době od zaedivování předplatného do jeho úhrady jsou doposílány jednorázově. Změny adres a počtu odebíraných výtisků jsou prováděny do 15 dnů. **Reklamacce:** informace na tel. číslech 516 205 174, 519 305 174. V písemném styku vždy uvádějte IČO (právnícká osoba), rodné číslo (fyzická osoba). **Podávání novinových zásilek** povoleno Českou poštou, s. p., Odstěpný závod Jižní Morava Ředitelství v Brně č. j. P/2-4463/95 ze dne 8. 11. 1995.